

Αντικειμενοστρεφής Προγραμματισμός

**“Abstract classes,
δομητές και πολυμορφισμός,
downcasting , finalize”**

Παναγιώτης Αδαμίδης

Τμήμα Μηχ. Πληροφορικής & Ηλεκτρονικών Συστημάτων

Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος

adamidis@ihu.gr

ΔΙΕΘΝΕΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Αφαιρετικές (abstract) κλάσεις

- Είναι βασικές κλάσεις μιας ιεραρχίας κλάσεων.
- Στόχος των αφαιρετικών κλάσεων είναι να χειριστούμε ένα σύνολο κλάσεων μέσω μίας κοινής διασύνδεσης.
  - ♦ Στα προηγούμενα παραδείγματα η κλάση Instrument χρησιμοποιείται για να δημιουργήσει την κοινή διασύνδεση.
- Δηλώνουμε μία υπερκλάση που να καθορίζει μόνο την γενική μορφή η οποία θα χρησιμοποιείται από κοινού από όλες τις υποκλάσεις, αφήνοντας σε κάθε υποκλάση την δυνατότητα να συμπληρώνει από μόνη της τις επιμέρους λεπτομέρειες.
- Δεν είναι δυνατό να δημιουργηθούν αντικείμενα αφαιρετικών κλάσεων, αλλά είναι δυνατό να έχουμε αναφορές τύπου αφαιρετικής κλάσης.

Αφαιρετικές (abstract) μέθοδοι

1/2

➤ Οι αφαιρετικές μέθοδοι δεν είναι πλήρεις.

➤ Σύνταξη:

abstract <τύπος>

    <όνομα_μεθόδου> ([<λίστα_παραμέτρων>]) ;

➤ Εάν μία κλάση περιέχει τουλάχιστον μία αφαιρετική μέθοδο τότε η κλάση πρέπει να δηλωθεί ως "abstract".

➤ Μία αφαιρετική κλάση:

- ♦ μπορεί να ΜΗΝ περιέχει αφαιρετικές μεθόδους.
- ♦ μπορεί να περιέχει δομητές (constructors).

➤ Ο τροποποιητής abstract δεν μπορεί να εφαρμοστεί σε μεθόδους final, static και σε δομητές (constructors).

(Γιατί;)

Αφαιρετικές (abstract) μέθοδοι

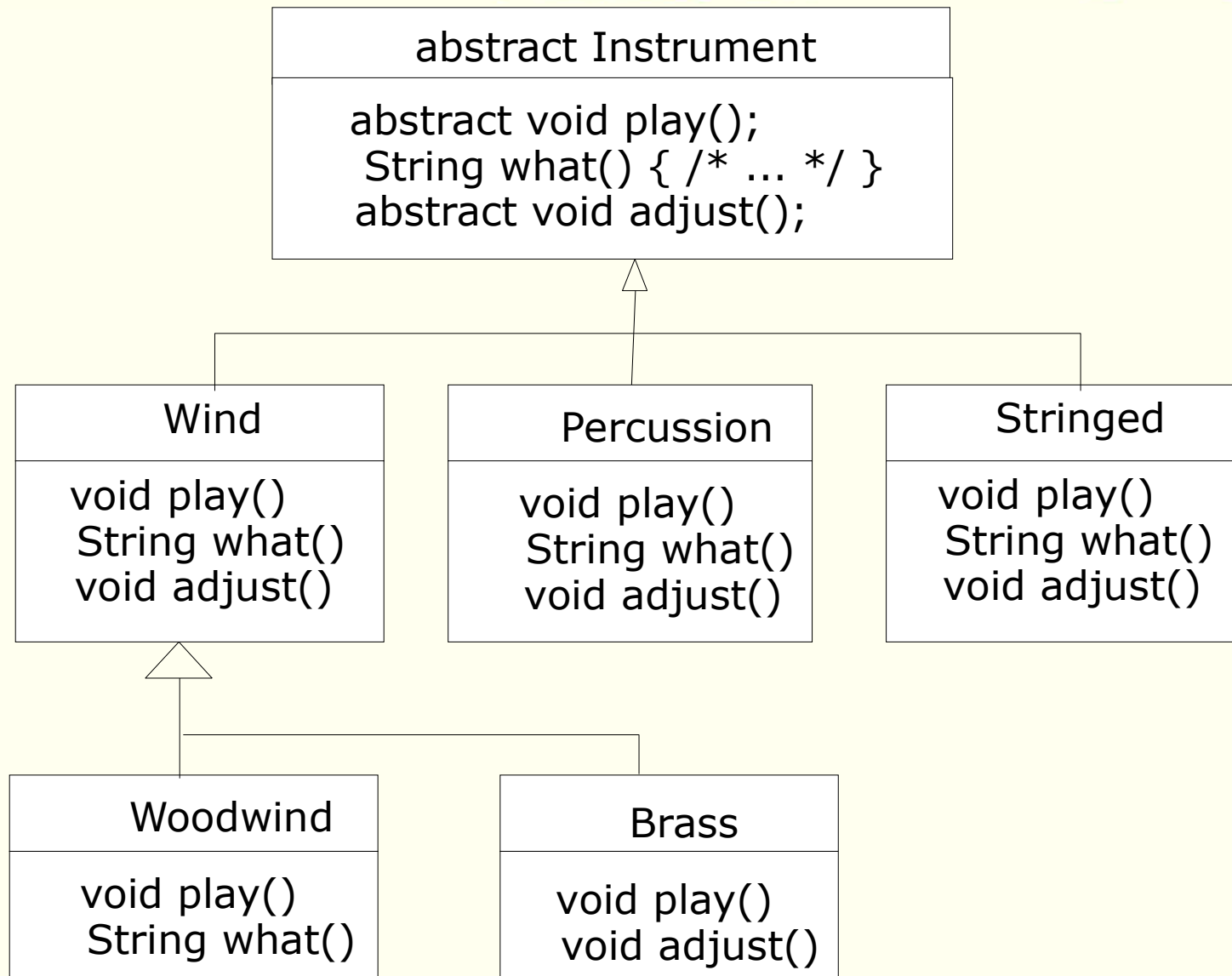
2/2

- Εάν κάποια κλάση κληρονομεί μία αφαιρετική κλάση τότε σε αυτή θα πρέπει οπωσδήποτε να οριστούν πλήρως οι αφαιρετικές (abstract) μέθοδοι. Εάν δεν οριστούν τότε και η υποκλάση θα είναι αφαιρετική (abstract) και φυσικά δεν μπορούμε να δημιουργήσουμε αντικείμενα ούτε της υποκλάσης.
- **Προσοχή:** Δεν είναι απαραίτητο να οριστούν ως “abstract” όλες οι μέθοδοι μίας “abstract” κλάσης. Αντιθέτως, είναι δυνατό μία abstract κλάση να **μην** έχει μεθόδους abstract.

Αφαιρετικές κλάσεις και μέθοδοι

Παράδειγμα

Abstract classes/methods

Παράδειγμα

1

```
abstract class Instrument {
    int i; // storage allocated for each
    public abstract void play();
    public String what() { return "Instrument"; }
    public abstract void adjust();
}
class Wind extends Instrument {
    public void play() { System.out.println("Wind.play()"); }
    public String what() { return "Wind"; }
    public void adjust() {}
}
class Percussion extends Instrument {
    public void play() { System.out.println("Percussion.play()"); }
    public String what() { return "Percussion"; }
    public void adjust() {}
}
```


Abstract classes/methods

Παράδειγμα

2

```
class Stringed extends Instrument {  
    public void play() { System.out.println("Stringed.play()"); }  
    public String what() { return "Stringed"; }  
    public void adjust() {}  
}
```

```
class Brass extends Wind {  
    public void play() { System.out.println("Brass.play()"); }  
    public void adjust() { System.out.println("Brass.adjust()"); }  
}
```

```
class Woodwind extends Wind {  
    public void play() { System.out.println("Woodwind.play()"); }  
    public String what() { return "Woodwind"; }  
}
```


Abstract classes/methods

Παράδειγμα

3

```
public class Music4 {  
    static void tune(Instrument i) {  
        // ...  
        i.play();  
    }  
    static void tuneAll(Instrument[] e) {  
        for(int i = 0; i < e.length; i++) tune(e[i]);  
    }  
    public static void main(String[] args) {  
        Instrument[] orchestra = new Instrument[5];  
        int i = 0;  
        orchestra[i++] = new Wind();  
        orchestra[i++] = new Percussion();  
        orchestra[i++] = new Stringed();  
        orchestra[i++] = new Brass();  
        orchestra[i++] = new Woodwind();  
        tuneAll(orchestra);  
    }  
}
```


Abstract classes/methods

Παράδειγμα

4

➤ ΕΞΟΔΟΣ:

Wind.play()

Percussion.play()

Stringed.play()

Brass.play()

Woodwind.play()

Abstract classes / static methods

```
abstract class AbstractStatic {  
  
    static int test () {  
        return 10;  
    }  
  
    public static void main (String args[]) {  
        System.out.println (test());  
    }  
}
```


Δομητές και Πολυμορφισμός:

Σειρά κλήσης κατά τη δημιουργία αντικειμένου

- Η μνήμη που ανατίθεται στο αντικείμενο αρχικοποιείται στο δυαδικό μηδέν.
- Κλήση του δομητή της κλάσης. Το βήμα επαναλαμβάνεται μέχρι την ρίζα της ιεραρχίας.
- Αρχικοποίηση χαρακτηριστικών (attributes) με την σειρά που δηλώνονται. Αν υπάρχει υπερκλάση, πρέπει να τελειώσει με την αρχικοποίηση των χαρακτηριστικών της υπερκλάσης πριν συνεχίσει με την υποκλάση.
- Κλήση του δομητή της παραγόμενης κλάσης στο τέλος

Δομητές και Πολυμορφισμός

Παράδειγμα

1

```
class Meal {  
    Meal() { System.out.println("Meal()"); }  
}  
class Bread {  
    Bread() { System.out.println("Bread()"); }  
}  
class Cheese {  
    Cheese() { System.out.println("Cheese()"); }  
}  
class Lettuce {  
    Lettuce() { System.out.println("Lettuce()"); }  
}  
class Lunch extends Meal {  
    Lunch() { System.out.println("Lunch()"); }  
}
```


Δομητές και Πολυμορφισμός

Παράδειγμα

2

```
class PortableLunch extends Lunch {
    PortableLunch() {
        System.out.println("PortableLunch()");
    }
}
class Sandwich extends PortableLunch {
    Bread b = new Bread();
    Cheese c = new Cheese();
    Lettuce l = new Lettuce();
    Sandwich() {
        System.out.println("Sandwich()");
    }
    public static void main(String[] args) {
        new Sandwich();
    }
}
```


Δομητές και Πολυμορφισμός

Παράδειγμα

3

➤ ΕΞΟΔΟΣ:

Meal()

Lunch()

PortableLunch()

Bread()

Cheese()

Lettuce()

Sandwich()

Κλήση πολυμορφικών μεθόδων από δομητές

Παράδειγμα (1)

```
abstract class Glyph {  
    abstract void draw();  
    Glyph() {  
        System.out.println("Glyph() before draw()");  
        draw();  
        System.out.println("Glyph() after draw()");  
    }  
}  
  
class RoundGlyph extends Glyph {  
    int radius = 1;  
    RoundGlyph(int r) {  
        radius = r;  
        System.out.println(  
            "RoundGlyph.RoundGlyph(), radius = " + radius);  
    }  
}
```


Κλήση πολυμορφικών μεθόδων από δομητές

Παράδειγμα (2)

```
void draw() {  
    System.out.println(  
        "RoundGlyph.draw(), radius = " + radius);  
}  
}  
  
public class PolyConstructors {  
    public static void main(String[] args) {  
        new RoundGlyph(5);  
    }  
}
```

➤ java PolyConstructors

Glyph() before draw()

RoundGlyph.draw(), radius = 0

Glyph() after draw()

RoundGlyph.RoundGlyph(), radius = 5

Δομητές και Πολυμορφισμός: Συμβουλές

- Κατά τον πολυμορφισμό:
  - ♦ Οι δομητές να επιφορτιστούν μόνο με την ικανοποιητική αρχικοποίηση των αντικειμένων και όχι με περισσότερες λειτουργίες.
  - ♦ Αποφύγετε την κλήση μεθόδων από δομητές. Οι μόνες ασφαείς μέθοδοι είναι οι μέθοδοι `final` και οι `private` (εμμέσως `final`)

Αντικειμενοστρεφής Προγραμματισμός

Downcasting

Downcasting

(1)

- Η βασική κλάση μπορεί να δεχθεί μηνύματα από κάποια υποκλάση της αφού έχουν την ίδια βασική διασύνδεση/ συμπεριφορά. Έτσι το “upcasting” είναι μία απλή υπόθεση.
- Η υποκλάση έχει επιπλέον στοιχεία τα οποία απαιτούν την υλοποίηση επιπλέον μεθόδων. Από την βασική κλάση δεν έχουμε πρόσβαση στις επιπλέον μεθόδους. Έτσι μετά το “upcasting” δεν μπορούμε να καλέσουμε τις νέες μεθόδους. Πρέπει να βρούμε τον ακριβή τύπο του αντικειμένου για να μπορέσουμε να χρησιμοποιήσουμε τις επιπλέον μεθόδους.
- Η μετακίνηση προς τα κάτω της ιεραρχίας των κλάσεων (η μετατροπή σε αναφορά αντικειμένου τύπου υποκλάσης) ονομάζεται “downcasting”.

Downcasting

(2)

- Το “**upcasting**” είναι ασφαλές.
- Το “**downcasting**” γενικά δεν είναι. Ο compiler απαιτεί να δηλωθεί ο τύπος μετατροπής. Για παράδειγμα ο κύκλος είναι σχήμα, αλλά ένα σχήμα μπορεί να είναι κύκλος, τρίγωνο ή κάτι άλλο.
- Η Java ελέγχει όλες τις μετατροπές τύπων κατά την εκτέλεση του προγράμματος (Run-time type identification - RTTI) και επιβεβαιώνει την σωστή μετατροπή. Εάν ο τύπος είναι λάθος έχουμε “ClassCastException”.
- Εάν υπάρχει περίπτωση να είναι λάθος ο τύπος του αντικειμένου, θα πρέπει να γίνεται έλεγχος πριν την χρήση του.

Downcasting - Παράδειγμα

```
class Useful {
    public void f() {System.out.println("Useful.f()");}
    public void g() {System.out.println("Useful.g()");}
}
class MoreUseful extends Useful {
    public void f() {System.out.println("MoreUseful.f()");}
    public void g() {System.out.println("MoreUseful.g()");}
    public void u() {System.out.println("MoreUseful.u()");}
    public void v() {System.out.println("MoreUseful.v()");}
    public void w() {System.out.println("MoreUseful.w()");}
}
public class RTTI {
    public static void main(String[] args) {
        Useful[] x = { new Useful(), new MoreUseful() };
        x[0].f();
        x[1].g();
        //! x[1].u();
        if (x[1] instanceof MoreUseful) ((MoreUseful)x[1]).u();
        ((MoreUseful)x[0]).u(); // Exception thrown
    }
}
```


Downcasting

Παράδειγμα (instanceof)

```
class Useful {
    public void f() {System.out.println("Useful.f()");}
    public void g() {System.out.println("Useful.g()");}
}
class MoreUseful extends Useful {
    public void f() {System.out.println("MoreUseful.f()");}
    public void g() {System.out.println("MoreUseful.g()");}
    public void u() {System.out.println("MoreUseful.u()");}
    public void v() {System.out.println("MoreUseful.v()");}
    public void w() {System.out.println("MoreUseful.w()");}
}
public class RTTI {
    public static void main(String[] args) {
        Useful[] x = { new Useful(), new MoreUseful() };
        x[0].f();
        x[1].g();
        //! x[1].u();
        if (x[1] instanceof MoreUseful) ((MoreUseful)x[1]).u();
        if (x[0] instanceof MoreUseful) ((MoreUseful)x[0]).u();
    }
}
```

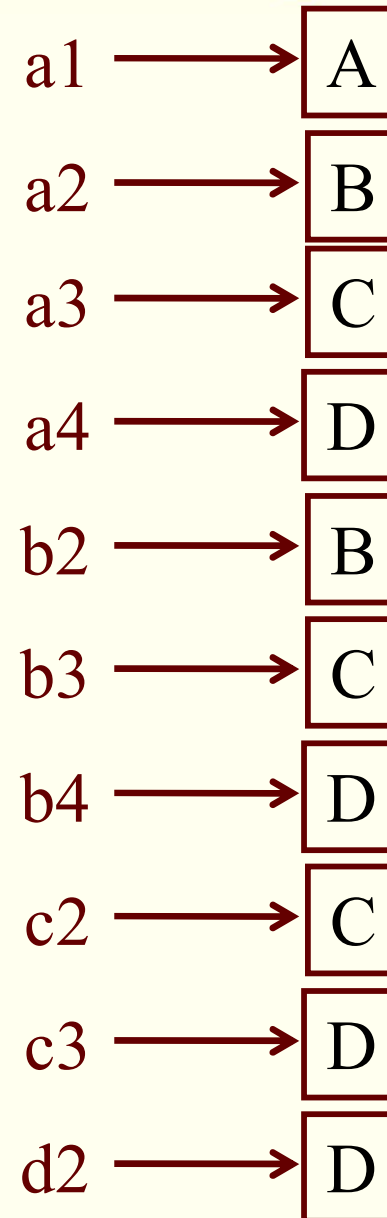
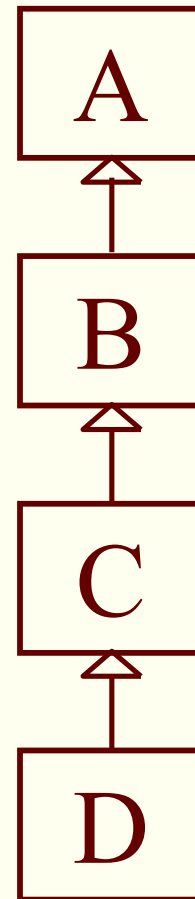

Downcasting

Παράδειγμα Ιεραρχίας Κλάσεων

1 / 2

```
A a1 = new A();  
A a2 = new B();  
A a3 = new C();  
A a4 = new D();  
B b1 = new A();  
B b2 = new B();  
B b3 = new C();  
B b4 = new D();  
C c1 = new B();  
C c2 = new C();  
C c3 = new D();  
D d1 = new B();  
D d1 = new C();  
D d2 = new D();
```


Downcasting

Παράδειγμα Ιεραρχίας Κλάσεων

2/2

a2 = b3;

a3 = c3;

a4 = d2;

~~b2 = a1;~~

~~b2 = a2;~~

~~b3 = a3;~~

b4 = d2;

~~C c1 = a1;~~

~~c2 = b2;~~

c3 = d2;

~~d2 = a1;~~

~~d2 = a2;~~

~~d2 = a3;~~

~~b2 = (B)a1;~~

b2 = (B)a2;

b3 = (B)a3;

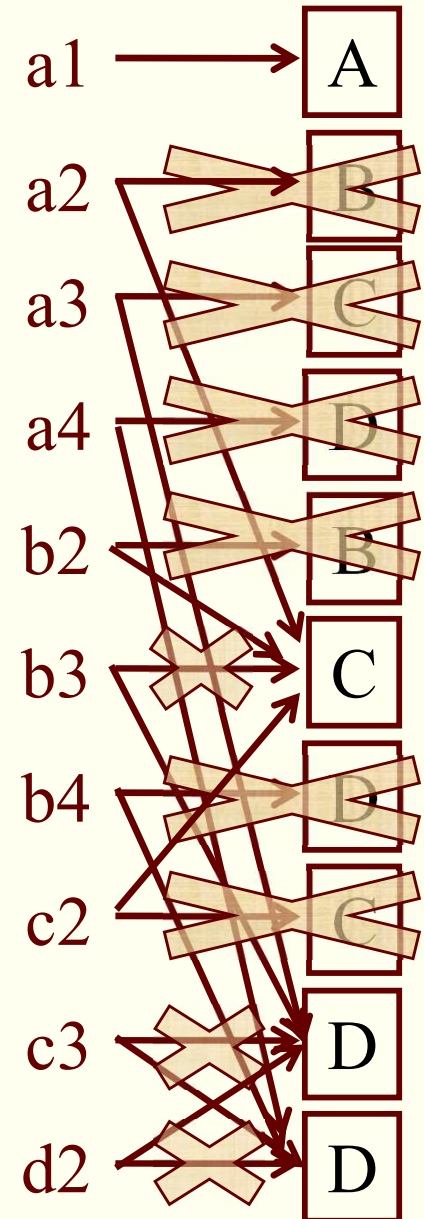
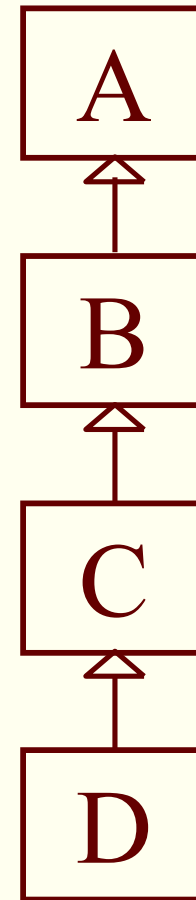
~~c1 = (C)a1;~~

c2 = (C)b2;

~~d2 = (D)a1;~~

~~d2 = (D)a2;~~

d2 = (D)a3;

Downcasting – Πολυμορφισμός και δυναμική δέσμευση

1 / 4

➤ Παράδειγμα : downcasting/ instanceof

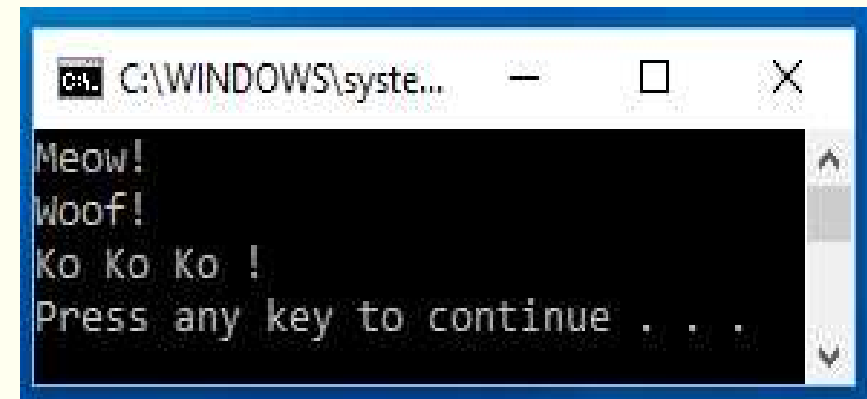
```
class Animal{ }  
class Dog extends Animal {  
    public void woof() {  
        System.out.println("Woof!");}  
}  
class Cat extends Animal {  
    public void meow() {  
        System.out.println("Meow!");}  
}  
class Chicken extends Animal {  
    public void kikiriko() {  
        System.out.println("Ko Ko Ko !"); }  
}
```


Downcasting – Πολυμορφισμός και δυναμική δέσμευση

2 / 4

```
class Example1 {  
    public static void main(String[] args) {  
        makeItTalk(new Cat());  
        makeItTalk(new Dog());  
        makeItTalk(new Chicken());  
    }  
  
    public static void makeItTalk(Animal animal) {  
        if (animal instanceof Cat) {  
            Cat cat = (Cat) animal;  
            cat.meow();  
        }  
        else if (animal instanceof Dog) {  
            Dog dog = (Dog) animal;  
            dog woof();  
        }  
        else if (animal instanceof Chicken) {  
            Chicken chicken = (Chicken) animal;  
            chicken.kikiriko();  
        }  
    }  
}
```


A screenshot of a Windows command prompt window. The title bar shows the path 'C:\WINDOWS\system...'. The window contains the following text: 'Meow!', 'Woof!', 'Ko Ko Ko !', and 'Press any key to continue . . .'. The text is displayed in a monospaced font on a black background.

Downcasting – Πολυμορφισμός και δυναμική δέσμευση

3/4

Παράδειγμα : Πολυμορφισμός και δυναμική δέσμευση

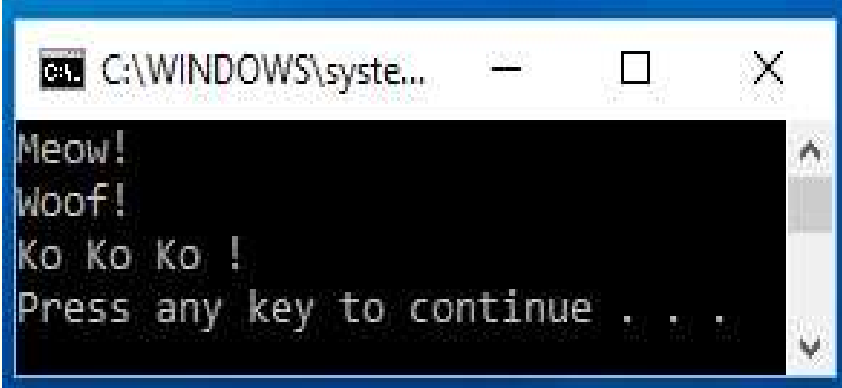
```
abstract class Animal {  
    public abstract void talk();  
}  
class Dog extends Animal {  
    public void talk() { System.out.println("woof woof !"); }  
}  
class Cat extends Animal {  
    public void talk() { System.out.println("meow meow !"); }  
}  
class Chicken extends Animal {  
    public void talk() { System.out.println("ko ko ko !"); }  
}
```


Downcasting – Πολυμορφισμός και δυναμική δέσμευση

4 / 4

```
class Example2 {  
    public static void main(String[] args) {  
        makeItTalk(new Cat());  
        makeItTalk(new Dog());  
        makeItTalk(new Chicken());  
    }  
    public static void makeItTalk(Animal animal) {  
        animal.talk();  
    }  
}
```


A screenshot of a Windows command prompt window. The title bar shows the path 'C:\WINDOWS\system...'. The window contains the following text: 'Meow!', 'Woof!', 'Ko Ko Ko !', and 'Press any key to continue . . .'. The text is displayed in a monospaced font on a black background.

Αντικειμενοστρεφής Προγραμματισμός

Κληρονομικότητα και finalize()

finalize (since v9): **Deprecated**. The finalization mechanism is inherently problematic. Finalization can lead to performance issues, deadlocks, and hangs.

Κληρονομικότητα και finalize() Παράδειγμα

1 / 4

- Κατά την υπέρβαση της finalize() πρέπει να καλέσουμε την finalize() της βασικής κλάσης

```
class DoBaseFinalization {  
    public static boolean flag = false;  
}  
class Characteristic {  
    String s;  
    Characteristic(String c) {  
        s = c;  
        System.out.println("Creating Characteristic " + s);  
    }  
    protected void finalize() {  
        System.out.println("finalizing Characteristic " + s);  
    }  
}
```


Κληρονομικότητα και finalize() Παράδειγμα

2 / 4

```
class LivingCreature {
    Characteristic p = new Characteristic("is alive");
    LivingCreature() {System.out.println("LivingCreature()"); }
    protected void finalize() throws Throwable {
        System.out.println("LivingCreature finalize");
        // Call base-class version LAST!
        if (DoBaseFinalization.flag) super.finalize();
    }
}

class Animal extends LivingCreature {
    Characteristic p = new Characteristic("has heart");
    Animal() { System.out.println("Animal()"); }
    protected void finalize() throws Throwable {
        System.out.println("Animal finalize");
        if (DoBaseFinalization.flag) super.finalize();
    }
}
```


Κληρονομικότητα και finalize() Παράδειγμα

3/4

```
class Amphibian extends Animal {  
    Characteristic p =  
        new Characteristic("can live in water");  
    Amphibian() {  
        System.out.println("Amphibian()");  
    }  
    protected void finalize() throws Throwable {  
        System.out.println("Amphibian finalize");  
        if (DoBaseFinalization.flag)  
            super.finalize();  
    }  
}
```


Κληρονομικότητα και finalize() Παράδειγμα

4 / 4

```
public class Frog extends Amphibian {  
    Frog() { System.out.println("Frog()"); }  
    protected void finalize() throws Throwable {  
        System.out.println("Frog finalize");  
        if (DoBaseFinalization.flag) super.finalize();  
    }  
    public static void main(String[] args) {  
        if (args.length != 0 && args[0].equals("finalize"))  
            DoBaseFinalization.flag = true;  
        else  
            System.out.println("Not finalizing bases");  
        new Frog(); // Instantly becomes garbage  
        System.out.println("Bye!");  
        // Force finalizers to be called:  
        System.gc();  
    }  
}
```


Κληρονομικότητα και finalize() Παράδειγμα - Έξοδος

➤ java Frog

Not finalizing bases

Creating Characteristic is alive

LivingCreature()

Creating Characteristic has heart

Animal()

Creating Characteristic can live in water

Amphibian()

Frog()

Bye!

Frog finalize

finalizing Characteristic is alive

finalizing Characteristic has heart

finalizing Characteristic can live in water

Κληρονομικότητα και finalize() Παράδειγμα - Έξοδος

➤ java Frog finalize

```
Creating Characteristic is alive
LivingCreature()
Creating Characteristic has heart
Animal()
Creating Characteristic can live in water
Amphibian()
Frog()
Bye!
Frog finalize
Amphibian finalize
Animal finalize
LivingCreature finalize
finalizing Characteristic is alive
finalizing Characteristic has heart
finalizing Characteristic can live in water
```


Ερωτήσεις;

